

Solbjørg Højfeldt som Jessie og Bodil Udsen som Thelma i 'Godnat, Mor'. — Foto: Erik Petersen.

Godnat til den tomme tilværelse

Selvmonds-spil på Mercur Teatret

Af Peter Thygesen

Fem minutter inde i skuespillet 'Godnat, Mor' får vi at vide, at den ene af stykkets medvirkende, Jessie, vil skyde sig med sin fars revolver om to timer.

I en spændt og nervøse, men også visse steder humoristisk atmosfære gennemleves de mest afgørende minutter i en ikke helt ung kvindes liv.

Det er emnet selvmord, der tages op i 'Godnat, Mor', som i aften har premiere på Mercur Teatret i Privat Teatrets opættning.

Jessie er omkring de 40. Hun lever sammen med sin mor langt ud på landet. De lever et enkelt liv. Og så følelsesmæssigt over for hinanden. Moderen, Thelma, er meget talende — uden at sige så meget. Datteren, Jessie, mere indelukket efter en skilsmisse og et barn, der nu er ungdomskriminal. Jessie lider desuden af epilepsi og har besluttet, at der skal være en ende på lidelserne. Det er ikke længere et værdigt liv, for hun kan ikke finde ud af, hvad hun skal bruge det til.

De to roller spilles af Bodil Udsen og Solbjørg Højfeldt. Og instruktionen er lagt i hænderne på Daniel Bohr,

der hermed vender tilbage til dansk teater efter et par år som leder af festspillene i Bergen.

— 'Godnat, Mor' er ikke bare et teaterstykke om selvmord. Marsha Norman har også skrevet en beretning om to mennesker, der har fortrængt en mangfoldig ting i livet. I årevis har de nu gået op og ned ad hinanden. Alligevel er deres liv præget af stor ensomhed, skuffelser og frustrationer, siger Daniel Bohr.

— 'Godnat, Mor' fortæller derfor om den kærlighed, der var, men også om den kærlighed, der aldrig blev til noget. I den situation er det, at døden nogle gange bliver den eneste udvej.

Marsha Norman fik 1983 den amerikanske Pulitzer-Pris for 'Godnat, Mor'. Et år senere blev det sat op i Comediehuset på Det Kgl. Teater med Ellen Reimer og Karen-Lise Myrner i de to store roller. For tre år siden filmes stykket med Anne Bancroft og Sissy Spacek, og nu er det så Bodil Udsen og Solbjørg Højfeldts tur til at prøve kræfter.

Udgangspunktet for 'Godnat, Mor' er universelt. Selvmordsfølelsen er også steget markant i Danmark. Hver dag begår fire danskere selvmord, men der er langt flere selvmordsforsøg. Ekspertiser siger, at hver femte dansker i løbet af livet går

i seriøse selvmordstanker, og blandt mennesker i 30-40-års alderen er selvmord den hyppigste dødsårsag.

— Det er vigtigt at slå fast, at hverken forfatteren eller vi andre tager moralsk stilling til spørgsmålet om selvmordets berettigelse, siger Daniel Bohr. Der er hverken helte eller antihelte i stykket. Vi præsenterer de to personer, og så får vi publikum til at dømme selv.

— Selvmord er et alvorligt, men også et virkelig emne. Vi forsøger at fjerne de mange tabuførelser, der findes omkring selvmord. Vi har desuden grebet fat i den poesi, der også findes i dette stykke om to mennesker, der langsomt og søjt kommer til at sige ting til hinanden, de slet ikke havde tænkt sig at sige.

— Vi har lavet en dyb granskning i de to personers motiver — og i deres sjæle. Det er faktisk blevet mere til en psykologisk end til en dramatisering, og det har vi så forsøgt at give karakter på scenen. Det har været en god, men også en meget krævende proces.

Det er multimediet Jean Voigt, der har skabt scenografien til 'Godnat, Mor'. Efter opættningen på Mercur Teatret sendes forestillingen fra 1. februar på turné over det ganske land.

Kalenderen fredag

Individuel kulør

Koloristerne i Den Frie fra i morgen

Af Gunnar Jespersen

Kunstnersammenligninger, der samler sig om en ganske bestemt idé, er efterhånden blevet sjældne.

Men vi kender dem godt. Lad os nævne Martsudstillingen, Violet Sol og Ny Abstraktion.

Koloristerne har ikke et fælles bærende tema at støtte sig til. Udstillingen, der åbner for publikum i morgen i Den Frie, består af

en samling arbejder af individuelle kunstnere, der hver spiller sig egen helt personlige melodi.

I Else Fischer-Hansens billeder finder vi et smukt genakker af udstillingens navn. Hun er kolorist, om nogen er det hun på denne

udstilling. Men der er lang afstand fra hendes sætte, forfinede, næsten henkædet billeder til Frank Rubins og Leif Lages tilfældige, tempestfulde former for maleriets ekspresionisme. Og Poul Sikov Sørensen ligner ingen af de tre allerede nævnte. I hans billeder finder man en helt personlig fortolkning af motivet fra Skagen, Lønstrup og Hirtshals.

Vestkysten er også udgangspunkt for Ejgil Westergaards store skulptur 'Bølgen', der er udført som en mindesten over stormen, som i 1981 fik havet til at bryde igennem diget nær ved Harbøre og skabe store overvømmelser.

Sigrid Lütken har i en stor granit skulptur 'Havet' hentet inspiration i et emne, der ligger klode op ad Ejgil Westergaards udgangspunkt. Men da det er et helt andet temperament, der udtrykker sig, ligner resultaterne ikke hinanden.

Poul Winther viser et bredt udsnit af sin produktion af tegninger, oliekratsarbejder, pasteller og akvareller. Og Kurt Vegtmeier, som igen i år er gæst hos Koloristerne, udstiller bl.a. en to meter høj bronseskulptur, som hedder 'Gående'.

På udstillingen i Den Frie er bygning ser man desuden arbejder af Hugo Arne Buch, William Fridericia, Groth-Jensen, Ingrid Hansen, Jens Peter Helge Hansen, Søren Hansen, Ole Heerup, Nanna Hertoft, Peter Hestens, Ingvald Holmefjord, Finn Nielsen, Lisbeth Nielsen, Franka Rasmussen, Pia Schützmann, Herman Stilling, Helle Thorborg, Ejgil Wendt, Inge Lise Westman og Asgerdur Busdottir.

Herman Stilling ciser Ingrid Hansen, medlem af Koloristerne siden 1964, sine nye trold og engle. — Foto: Lars Sørensen.

Kalenderen lørdag

Maria Stenz og Linda Laurensen som to af de befriede dyr på 'Dyrenes Gård'. — Foto: Kim Agersten.

Mere lige end andre

Orwells Kammerat Napoleon på Hvidovre Teater

Af Peter Thygesen

Der er blodig alvor bag de muntre lejer i George Orwells roman 'Animal Farm', der på dansk kom til at hedde 'Kammerat Napoleon'. Det er et grumt stykke om magtmisbrug, om hykleri og tabte idealer i en verden, der ellers skulle være så god.

Nu har dramatiseringen af 'Animal Farm' premiere på Hvidovre Teater, og efter

opførelserne i aften og i morgen sendes forestillingen på turné rundt i landet.

'Animal Farm' vakte stor opsigt, da Orwell udsendte den i 1945. George Orwell var kendt som vensterradikal, men i 'Animal Farm' udsendte han et skarpt mod den form for socialisme, der havde udviklet sig flere steder på jordkloden — en stivnet, magtøst, inhuman og paranoid form for socialisme.

Orwell leder personerne i Kammerat Napoleon optræder som dyr. Vi er på Grøvegården. Her beslutter de nysgerrige dyr sig for opør mod den fordrøvnede og gale

landmand, der ejer gården. De jager ham på porten og tager selv magten. Nu hedder stedet Dyrenes Gård, og der hersker fred, frihed, fordragelighed og lighed.

I hvert fald en tid. Så forfælder dyrene til de samme mekanismer, der holdt gård-ejeren ved magten. De bliver pampere, bureaukrater og magtøst. Og de fiffige dyr er nu de nye grever.

Det var sir Peter Hall, der for snart fem år siden dramatiserede Kammerat Napoleon til sit National Theatre i London. På Hvidovre Teater opfatter man opættningen af Kammerat

Napoleon som en aktual kommentar til den fornyede glans og perestrojka, der nu opleves så spændende i Sovjetunionen.

Skuespilleren Albert Wichmann debuterer med scenografien som teaterinstruktør. Kirsten Victoria Lind har scenograferet, Sten Ørting står for musikken, Hanne Gelver har lavet koreografi, og med i forestillingen er Hanne Felding, Linda Laurensen, Maria Stenz, Peter Aude, Bjarne Buur, Jari Forsman, Ole Rasmus Møller og Lars Uhlenfeldt.

Kalenderen fredag